

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ ഭരതം പ്രതി
ശ്രീരാമലക്ഷ്മണസീതാകർത്യകവനവാസസംബന്ധിനാം സമേഷാം
വൃത്താനാം ശ്രാവണം

ബഹുനി നാമ വർഷാണി
ഗതസ്യ സുമഹദ്വനം |
ശൃണോദ്യഹം പ്രീതികരം
മമ നാമസ്യ കീർതനം || 6.126.1 ||

കൽയാണീ ബത ഗാഥേയം
ലൗകികീ പ്രതിഭാതി മാം |
ഏതി ജീവന്തമാനന്ദോ
നരം വർഷശതാദപി || 6.126.2 ||

രാഘവസ്യ ഹരീണാം ച
കഥമാസീത് സമാഗമഃ |
കസ്തിൻ ദേശേ കിമാശ്രിത്യ
തത്ത്വമാഖ്യാഹി പൃച്ഛതഃ || 6.126.3 ||

സ പൃഷ്ഠോ രാജപുത്രേണ
ബൃന്യാം സമുപവേശിതഃ |

ആചചക്ഷേ തതഃ സർവം
രാമസ്യ ചരിതം വനേ || 6.126.4 ||

യഥാ പ്രവ്രാജിതോ രാജോ
മാതൂർദത്തൗ വരൗ തവ |
യഥാ ച പുത്രശോകേന
രാജാ ദശരഥോ മൃതഃ || 6.126.5 ||

യഥാ ദൂതൈസ്സുമാനീത -
സ്തൂർണം രാജഗൃഹാത് പ്രഭോ |
ത്വയായോധ്യാം പ്രവിഷ്ടേന
യഥാ രാജ്യം ന ചേഷ്ഠിതം || 6.126.6 ||

ചിത്രകൂടഗിരിം ഗത്വാ
രാജേനാമിത്രകർശനഃ |
നിമന്ത്രിതസ്ത്വയാ ഭ്രാതാ
ധർമ്മചരതാ സതാം || 6.126.7 ||

സ്ഥിതേന രാജേണാ വചനേ
യഥാ രാജ്യം വിസർജ്ജിതം |
ആർയസ്യ പാദുകേ ഗൃഹ്യ
യഥാസി പുനരാഗതഃ || 6.126.8 ||

സർവമേതൻമഹാബാഹോ
യഥാവദ് വിദിതം തവ |
ത്വയി പ്രതിപ്രയാതേ തു
യദ് വൃത്തം തന്നിബോധ മേ || 6.126.9 ||

അപയാതേ ത്വയി തദാ
സമുദ്ഭ്രാന്തമൃഗദ്വിജം |

പരിദ്യൂനമിവാത്യർഥം
തദ് വനം സമപദ്യത || 6.126.10 ||

തദ്ധസ്തിമൃദിതം ഘോരം
സിംഹവ്യാഘ്രമൃഗാകുലം |
പ്രവിവേശാഥ വിജനം
സ മഹദ് ദണ്ഡകാവനം || 6.126.11 ||

തേഷാം പുരസ്താദ് ബലവാൻ
ഗച്ഛതാം ഗഹനേ വനേ |
വിനദൻ സുമഹാനാദം
വീരാധഃ പ്രത്യദ്യശ്യത || 6.126.12 ||

തമുത്ക്ഷിപ്യ മഹാനാദ -
മൂർധ്വബാഹുമധോമുഖം |
നിഖാതേ പ്രക്ഷിപന്തി സു
നദന്തമിവ കുഞ്ജരം || 6.126.13 ||

തത് കൃത്യാ ദുഷ്കരം കർമ
ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
സായാഹ്നേ ശരഭംഗസ്യ
രദ്യമാശ്രമമീയതുഃ || 6.126.14 ||

ശരഭംഗേ ദിവം പ്രാപ്തേ
രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ |
അഭിവാദ്യ മൂനീൻ സർവാ -
ഞ്ജനസ്ഥാനമുപാഗമത് || 6.126.15 ||

പശ്ചാച്ഛൂർപണവാ നാമ
രാമപാർശ്വമുപാഗതാ |

തതോ രാമേണ സന്ദിഷോ
ലക്ഷ്മണഃ സഹസോത്ഥിതഃ || 6.126.16 ||

പ്രഗൃഹ്യ വഡ്ഗം ചിച്ഛേദ
കർണനാസം മഹാബലഃ |
ചതുർദശ സഹസ്രാണി
രക്ഷസാം ഭീമകർമണാം || 6.126.17 ||

ഹതാനി വസതാ തത്ര
രാഘവേണ മഹാത്മനാ |
ഏകേന സഹ സംഗമ്യ
രാമേണ രണമൂർധനി || 6.126.18 ||

അഹശ്ചതുർഥഭാഗേന
നിഃശേഷാ രാക്ഷസാഃ കൃതാഃ |
മഹാബലാ മഹാവീരയാ -
സ്തപസോ വിഘ്നകാരിണഃ || 6.126.19 ||

നിഹതാ രാഘവേണാജൗ
ദണ്ഡകാരൺയവാസിനഃ |
രാക്ഷസാശ്ച വിനിഷ്ഠിഷ്ടാഃ
ഖരശ്ച നിഹതോ രണേ || 6.126.20 ||

ദുഷണം ചാഗ്രതോ ഹത്യാ
ത്രിശിരാസ്തദനന്തരം |
തതസ്തേനാർദിതാ ബാലാ
രാവണം സമുപാഗതാ || 6.126.21 ||

രാവണാനുചരോ ഘോരോ
മാരിചോ നാമ രാക്ഷസഃ |

ലോഭയാമാസ വൈദേഹീം
ഭൂത്യാ രത്നമയോ മൃഗഃ || 6.126.22 ||

സാ രാമമബ്രവീദ് ഭൃഷ്യാ
വൈദേഹീ ഗൃഹ്യതാമിതി |
അയം മനോഹരഃ കാന്ത
ആശ്രമോ നോ ഭവിഷ്യതി || 6.126.23 ||

തതോ രാമോ ധനുഷ്ഠാണി -
ർമൃഗം തമനുധാവതി |
സ തം ജഘാന ധാവന്തം
ശരേണാനതപർവണാ || 6.126.24 ||

അഥ സൗമ്യ ദശഗ്രീവോ
മൃഗം യാതി തു രഘവേ |
ലക്ഷ്മണേ ചാപി നിഷ്ഠാനേ
പ്രവിവേശാശ്രമം തദാ || 6.126.25 ||

ജഗ്രാഹ തരസാ സീതാം
ഗ്രഹഃ ഖേ രോഹിണീമിവ |
ത്രാതുകാമം തതോ യുദ്ധേ
ഹത്യാ ഗൃധ്രം ജടായുഷം || 6.126.26 ||

പ്രഗൃഹ്യ സഹസാ സീതാം
ജഗാമാശു സ രാക്ഷസഃ |
തതസ്ത്വദ്ഭൂതസങ്കാശാഃ
സ്ഥിതാഃ പർവതമൂർധനി || 6.126.27 ||

സീതാം ഗൃഹീത്യാ ഗച്ഛന്തം
വാനരാഃ പർവതോപമാഃ |

ദദ്യശൂർവിസ്മിതാകാരാ
രാവണം രാക്ഷസാധിപം || 6.126.28 ||

തതഃ ശീഘ്രതരം ഗത്യാ
തദ് വിമാനം മനോജവം |
ആരുഹ്യ സഹ വൈദേഹ്യാ
പുഷ്പകം സ മഹാബലഃ || 6.126.29 ||

പ്രവിവേശ തദാ ലങ്കാം
രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
താം സുവർണപരിഷ്കാരേ
ശുഭേ മഹതി വേശ്മനി || 6.126.30 ||

പ്രവേശ്യ മൈഥിലീം വാക്യൈഃ
സാന്ത്വയാമാസ രാവണഃ |
ത്യണവദ് ഭാഷിതം തസ്യ
തം ച നൈര്യുതപുംഗവം || 6.126.31 ||

അചിന്തയന്തി വൈദേഹീ
ഹൃശോകവനികാം ഗതാ |
നൃയവർത്ത തദാ രാജോ
മൃഗം ഹത്യാ തദാ വനേ || 6.126.32 ||

നിവർത്തമാനഃ കാകുത്സ്മോ
ദൃഷ്ട്വാ ഗൃധ്രം സ വിവ്യഥേ |
ഗൃധ്രം ഹതം തദാ ദൃഷ്ട്വാ
രാമഃ പ്രിയതരം പിതൃഃ || 6.126.33 ||

മാർഗമാണസ്തു വൈദേഹീം
രാഘവഃ സഹലക്ഷ്മണഃ |

ഗോദാവരീമനുചരൻ

വനോദ്ദേശാംശ്ച പുഷ്പിതാൻ || 6.126.34 ||

ആസേദതുർമഹാരൺയേ

കബന്ധം നാമ രാക്ഷസം |

തതഃ കബന്ധവചനാദ്

രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ || 6.126.35 ||

ഋഷ്യമൂകഗിരിം ഗത്യാ

സുഗ്രീവേണ സമാഗതഃ |

തയോഃ സമാഗമഃ പൂർവം

പ്രീത്യാ ഹാർദോ വ്യജായത || 6.126.36 ||

ഭ്രാത്രാ നിരസ്തുഃ ക്രുദ്ധേന

സുഗ്രീവോ വാലിനാ പുരാ |

ഇതരേതരസംവാദാത്

പ്രഗാഢഃ പ്രണയസ്തയോഃ || 6.126.37 ||

രാമഃ സ്വബാഹുവീര്യേണ

സ്വരാജ്യം പ്രത്യപാദയത് |

വാലിനം സമരേ ഹത്യാ

മഹാകായം മഹാബലം || 6.126.38 ||

സുഗ്രീവഃ സ്ഥാപിതോ രാജ്യേ

സഹിതഃ സർവ്വവാനരൈഃ |

രാമായ പ്രതിജ്ഞാനീതേ

രാജപുത്ര്യോസ്തു മാർഗണം || 6.126.39 ||

ആദിഷ്ടാ വാനരേന്ദ്രേണ

സുഗ്രീവേണ മഹാത്മനാ |

ദശ കോട്യഃ പ്ലവംഗാനാം
സർവാഃ പ്രസ്ഥാപിതാ ദിശഃ || 6.126.40 ||

തേഷാം നോ വിപ്രകൃഷ്ടാനാം
വിന്ധ്യേ പർവതസത്തമേ |
ഭൃശം ശോകാദിതപ്താനാം
മഹാൻ കാലോത്ത്യവർത്ത || 6.126.41 ||

ഭ്രാതാ തു ഗൃധ്രരാജസ്യ
സമ്പാതിർനാമ വീര്യവാൻ |
സമാഖ്യാതി സു വസതീം
സീതാം രാവണമന്ദിരേ || 6.126.42 ||

സോഹം ദുഃഖപരിതാനാം
ദുഃഖം തജ്ജ്ഞാതിനാം നുദൻ |
ആത്മവീര്യം സമാസ്ഥായ
യോജനാനാം ശതം പ്ലുതഃ |
തത്രാഹമേകാമദ്രാക്ഷ -
മശോകവനികാം ഗതാം || 6.126.43 ||

കൗശേയവസ്ത്രാം മലിനാം
നിരാനന്ദാം ദൃഢവ്രതാം |
തയാ സമേത്യ വിധിവത്
പൃഷ്ഠ്യാ സർവമനിന്ദിതാം || 6.126.44 ||

അഭിജ്ഞാനം മയാ ദത്തം
രാമനാമാംഗുലീയകം |
അഭിജ്ഞാനം മണിം ലബ്ധ്യാ
ചരിതാർഥോഹമാഗതഃ || 6.126.45 ||

മയാ ച പുനരാഗമ്യ
 രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |
 അഭിജ്ഞാനം മയാ ദത്ത -
 മർച്ചിഷ്ഠാൻ സ മഹാമണിഃ || 6.126.46 ||

ശ്രുത്യാ താം മൈഥിലീം രാമ -
 സ്ത്യാശശംസേ ച ജീവിതം |
 ജീവിതാന്തമനുപ്രാപ്തഃ
 പീത്യാമൃതമിവാതുരഃ || 6.126.47 ||

ഉദ്യോജയിഷ്യന്നുദ്യോഗം
 ദധേ ലങ്കാവധേ മനഃ |
 ജിഹ്വാംസുരിവ ലോകാന്തേ
 സർവാൻ ലോകാൻ വിഭാവസുഃ || 6.126.48 ||

തതഃ സമുദ്രമാസാദ്യ
 നലം സേതുമകാരയത് |
 അതരത് കപിവീരാണാം
 വാഹിനീ തേന സേതുനാ || 6.126.49 ||

പ്രഹസ്തമവധീനീലഃ
 കുന്ദകർണം തു രാഘവഃ |
 ലക്ഷ്മണോ രാവണസുതം
 സ്വയം രാമസ്തു രാവണം || 6.126.50 ||

സ ശക്രേണ സമാഗമ്യ
 യമേന വരുണേന ച |
 മഹേശ്വരസ്വയംഭുദ്യാം
 തഥാ ദശരഥേന ച || 6.126.51 ||

തൈശ്ച ദത്തവരഃ ശ്രീമാ -
 നൃഷിഭിശ്ച സമാഗതൈഃ |
 സുരർഷിഭിശ്ച കാകുസ്ഥോ
 വരാൻ ലേഭേ പരന്തപഃ || 6.126.52 ||

സ തു ദത്തവരഃ പ്രീത്യാ
 വാനരൈശ്ച സമാഗതൈഃ |
 പുഷ്പകേണ വിമാനേന
 കിഷ്കിന്ധാമദ്യുപാഗമത് || 6.126.53 ||

താം ഗംഗാം പുനരാസാദ്യ
 വസന്തം മുനിസന്നിധൗ |
 അവിഷ്ഠം പുഷ്യയോഗേന
 ശ്യാ രാമം ദ്രഷ്ടുമർഹസി || 6.126.54 ||

തതഃ സ വാക്യൈർമധുരൈർഹനുമതോ
 നിശദ്യ ഹൃഷ്ടോ ദരതഃ കൃതാഞ്ജലിഃ |
 ഉവാച വാണീം മനസഃ പ്രഹർഷിണീം
 ചിരസ്യ പൂർണഃ ഖലു മേ മനോരമഃ || 6.126.55 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശത്യധികശതതമഃ സർഗഃ ||